

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA UTAWALA NA SERIKALI ZA
MITAA KUHUSU UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA OFISI YA RAIS, UTUMISHI
NA UTAWALA BORA KWA MWAKA WA FEDHA 2015/2016 PAMOJA
NA MAONI YA KAMATI KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA
MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2016/2017**

Ofisi ya Bunge,
idara ya Kamati za Bunge,
S. L. P. 941,
DODOMA

APRILI, 2016

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA UTAWALA NA
SERIKALI ZA MITAA KUHUSU UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA
OFISI YA RAIS, UTUMISHI NA UTAWALA BORA KWA MWAKA WA
FEDHA 2015/2016 PAMOJA NA MAONI YA KAMATI KUHUSU
MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA
MWAKA WA FEDHA 2016/2017**

1.0 UTANGULIZI

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 99 (9) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016, ninaomba kuwasilisha Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala na Serikali za Mitaa, kuhusu Utekelezaji wa Bajeti ya Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, kwa Mwaka wa Fedha 2015/2016, pamoja na Maoni ya Kamati kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hii kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017.

Mheshimiwa Spika, Kanuni ya 6(4) ya Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 inaipa Kamati ya Utawala na Serikali za Mitaa, wajibu wa kusimamia shughuli za Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, pamoja na Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa.

Aidha, kwa mujibu wa Kanuni ya 7(1) ya Nyongeza ya Nane ya Kaunui za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 jukumu la

uchambuzi wa bajeti ya Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, limewekwa chini ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala na Serikali za Mitaa.

Vilevile Kanuni ya 98(1) ya Kanuni za Bunge, imeweka sharti kwa Kamati za Kisekta ikiwemo hii ya Utawala na Serikali za Mitaa, kutembelea na kukagua utekelezaji wa miradi ya maendeleo inayokuwa imetengewa fedha kwa mwaka wa fedha unaoisha. Naomba kutoa taarifa kwamba, Kamati ilifanya ziara za ukaguzi katika miradi ya maendeleo iliyotengewa fedha chini ya Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2015/2016 na kuchambua Bajeti ya ofisi hii kwa mwaka wa fedha 2016/2017.

Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora inahusisha jumla ya Mafungu Kumi (10) kama ifuatavyo:-

- i. **Fungu 20:** Ofisi ya Rais, Ikulu;
- ii. **Fungu 30:** Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Baraza la Mawaziri;
- iii. **Fungu 32:** Ofisi ya Rais, Menejementi ya Utumishi wa Umma;
- iv. **Fungu 33:** Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Maadili ya Viongozi wa Umma;
- v. **Fungu 67:** Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Ajira katika Utumishi wa Umma;
- vi. **Fungu 94:** Ofisi ya Rais, Tume ya Utumishi wa Umma;

- vii. **Fungu 09:** Ofisi ya Rais, Bodi ya Mishahara na Masilahi katika Utumishi wa Umma;
- viii. **Fungu 06:** Ofisi ya Rais, Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Miradi;
- ix. **Fungu 04:** Ofisi ya Rais, Idara ya Kumbukumbu na Nyaraka za Taifa; na
- x. **Fungu 11:** Ofisi ya Ushauri wa Mafuta na Gesi

Mheshimiwa Spika, kwa ujumla maelezo ya utangulizi yanatuelekeza katika mambo manne ambayo Taarifa hii itajikita katika kutoa ufafanuzi wake. Mambo hayo ni haya yafuatayo:-

- i) Matokeo ya Ukaguzi wa Miradi ya Maendeleo iliyotembelewa na Kamati;
- ii) Mapitio ya Taarifa ya Utekelezaji wa Mpango wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2015/2016;
- iii) Uchambuzi wa Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hii kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017; na
- iv) Maoni na Ushauri wa Kamati.

2.0 MATOKEO YA UKAGUZI WA MIRADI YA MAENDELEO ILIYOTENGEWA FEDHA KWA MWAKA WA FEDHA 2015/2016

2.1 Ufafanuzi wa Miradi ya Maendeleo iliyolengwa kukaguliwa

Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa Fedha 2015/2016, Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora ilitengewa **Tsh.157, 776,040,000/-** kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo kupitia mafungu matano yafuatayo:

- i. Fungu 30:** Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Baraza la Mawaziri – **Tshs. 135,503,265,000;**
- ii. Fungu 32:** Ofisi ya Rais, Menejementi ya Utumishi wa Umma – **Tshs – 6,259,944,000;**
- iii. Fungu 33:** Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Maadili ya Viongozi wa Umma – **Tshs. 1,485,897,000;**
- iv. Fungu 06:** Ofisi ya Rais,Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Miradi – **Tshs. 14,276,934,000;**
- v. Fungu 04:** Ofisi ya Rais, Idara ya Kumbukumbu na Nyaraka za Taifa – **Tshs. 250,000,000;** na

Miongoni mwa miradi iliyotekelezwa na ofisi hiyo ni ile ya Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF) na Mpango wa Kurasimisha Raslimali na Biashara za Wanyonge (MKURABITA). Ufafanuzi wa miradi hiyo ni kama ifuatavyo:-

Mheshimiwa Spika, Mradi Na. 6220 unaojulikana kama Support to Tanzania Social Action Fund, ulitengewa jumla ya shilingi 127,416,434,000 na ulipangwa kutekelezwa chini ya kifungu 1003 cha Fungu 30 – Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Baraza la Mawaziri.

Kupitia mradi huu Kaya maskini nchini zitawezeshwa kuboresha maisha na hatimaye iwe chachu ya kuboresha mahudhurio ya Watoto shuleni pamoja na Kliniki kwa Watoto walio chini ya umri wa miaka mitano. Mahudhurio ya Watoto shuleni na Kliniki, vinatumika kama vigezo vikuu vya kuzingatiwa ili walengwa waendeleo kunufaika na utaratibu wa kupokea fedha kwani, watoto kutoka Kaya maskini wamekuwa wakiathirika zaidi kwa kukosa huduma za afya na elimu.

Katika Wilaya ya Kigoma Ujiji, Kamati ilitembelea Mitaa ya Mkese na Kibwe iliyopo katika Kata ya Kagera. Mtaa wa Kibwe una jumla ya Kaya 370 za walengwa ambao ni Wazee, Wajane, Wagane na Watoto. Hadi Machi Mtaa ulikwishapokea malipo ya Walegwa kwa awamu kumi (10) yenye thamani ya **Tshs. 99,818,727-**

Kwa upande wa Mtaa wa Mkese, Kaya zinazonufaika na mpango huu ni 90 na hadi mwezi Machi, wakati huo Mtaa ulikuwa umepokea malipo ya Walengwa kwa awamu ya 10 yenye thamani ya Tshs. **29,925,454.57/=.**

Mheshimiwa Spika, Uhawilishaji Fedha kwa Kaya Maskini – Mkoani Dar es Salaam. Katika Wilaya ya Kinondoni, Kamati ilitembelea Miradi ya Uhawilishaji fedha katika Mtaa wa Hananasifu katika Kata ya Hananasifu na Mtaa wa Kisiwani uliopo Kata ya Makumbusho.

Mtaa wa Hananasifu una jumla ya Kaya 112 zinazonufaika na mpango huu na hadi Machi ulikuwa umepokea malipo ya uhawilishaji kwa awamu nne (4) yenye thamani ya **Tshs. 23,920,909/-**

Katika Mtaa wa Kisiwani jumla ya Kaya 155 zinanufaika na hadi Machi Uhawilishaji ulikuwa umefanyika kwa awamu nne (4) na **Tshs. 33,350,954/-** zilikuwa zimelipwa.

Mheshimiwa Spika, Uhawilishaji fedha kwa Kaya Maskini katika Mkoa kwa Mwanza. Kamati ilitembelea Kata ya Mahina yenye Mitaa ya Wananchi na Isegenge B. Mtaa wa Wananchi wenye kaya 241 una walengwa 964 na hadi Machi, malipo yalikuwa yamefanyika kwa awamu tano (5) yakiwa na thamani ya **Tshs. 47,997,522/=**

Katika Mtaa wa **Isegenge B** jumla ya Kaya 163 zenye Walengwa 815 zinanufaika na hadi mwezi Machi, jumla ya Tsh. **36,518,681** zilikuwa zimetolewa kwa ajili ya malipo.

Mheshimiwa Spika, Mradi Na.4921 ujulikanao kama Mpango wa Kurasimisha Rasilimali na Biashara za Wanyonge Tanzania (MKURABITA), ulitengewa jumla ya Tshs. 3,000,000,000/- na unatekelezwa chini ya kifungu 1003 cha Policy and Planning, cha Fungu 30 – Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Baraza la Mawaziri. Mradi huu unalenga kuwasaidia Wanyonge kurasimisha maliwalizonazo ili ziweze kuwasaidia kujikwamua kiuchumi.

Utekelezaji wa mpango huu katika Vijiji vya Kitongosima na Shinembo, Wilayani Magu ulihusisha urasimishaji wa Ardhi ambapo upimaji wa maeneo umefanyika kwa lengo la kubainisha maeneo ya kilimo, makazi, malisho na huduma za jamii. Kupitia MKURABITA jumla ya Mashamba 1139 yamepimwa na kuandaliwa Hati Stahiki za Kimila zipatazo 1,200. Gharama ya kuandaa Hati moja ni **shilingi 35,000/=** na hadi sasa Hati Stahiki za Kimila 331 zimesajiliwa na zinaweza kutumika kama dhamana katika mikopo.

Na gharama ya kuandaa Hati moja ya eneo la ekari Tano (5) ni shilingi 35,000/=. Utekelezaji wa Mpango huu katika Kijiji cha Kitongosima umegharimu Tshs. 44,030,000/- na kwa vijiji vya Kitongosima na Shinembo, kwa lengo la kukusanya tshs. 95,000,000/=. Bado halmashauri ya wilaya ipo kwenye utekelezaji wa mpango huu kwa vijiji vingine kuhakikisha malengo yanafikiwa.

2.2 Matokeo ya Ukaguzi

Mheshimiwa Spika, Kamati ilizingatia masharti ya Kanuni ya 98(1) na kufanya ziara za ukaguzi wa miradi iliyotengewa fedha katika mwaka wa fedha unaoisha. Kwa kuzingatia Kanuni ya 117 (18) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 Kamati ilijigawa katika makundi mawili na kufanya ziara za ukaguzi wa miradi iliyoanishwa.

Mheshimiwa Spika, katika ukaguzi wa miradi inayotekelezwa chini Support to Tanzania Social Action Fund, Kamati ilibaini kwamba kuna mwenendo mzuri wa upatikanaji fedha na utekelezaji wa miradi hiyo umekuwa mzuri na hivyo kuleta tija.

Kamati ilibaini kwamba, mpango wa kuhawilisha fedha katika maeneo yaliyotembelewa na Kamati umeonesha mafanikio kadhaa ikiwa ni pamoja na walengwa kuongezewa kipato na hivyo kuweza kumudu mahitaji muhimu kama vile chakula. Vilevile, baadhi ya walengwa wametumia kipato hicho kama mitaji na hivyo kuanzisha miradi ya kiujasiriamali kwa lengo la kujiongezea kipato. Miradi wanayojihusisha nayo ni kama vile, ufugaji wa kuku na bata, kilimo cha mazao ya chakula na biashara ndogo ndogo za kuuza samaki na dagaa.

Aidha, kuongezeka kwa mahudhurio ya Watoto shuleni na Watoto walio chini ya miaka mitano Kliniki, kumewezesha kutambulikana kwa lengo la uhawilishaji la kuhakikisha Watoto wa Kaya maskini wanapata fursa ya kuhudhuria shuleni na katika huduma za afya.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini kuwa licha ya mafanikio yaliyopatikana, utekelezaji wa mradi huu unakabiliwa na changamoto kadhaa ikiwa ni pamoja na:-

- Serikali kutotoa sehemu ya mchango wake katika fedha za utekelezaji wa mradi na kuacha jukumu hilo kwa Wahisani tu;
- Ukosefu wa elimu ya kutosha kwa Wananchi kuhusiana na lengo la mradi wa Uhawilishaji fedha;
- Ukosefu wa taarifa sahihi kutoka Kaya maskini, jambo ambalo limesababisha baadhi ya wasio na sifa kunufaika na mradi huku wenye sifa wakiachwa;
- Tabia ya baadhi ya Walengwa kutuma ndugu na jamaa ili wawachukulie fedha, imekuwa ikisababisha baadhi yao kukosa mafunzo ya afya yatolewayo kabla ya malipo
- Kukosekana kwa Vituo vya Afya katika baadhi ya Mitaa kunakwamisha baadhi ya Walengwa kutimiza masharti ya afya, kwa maana ya kupeleka Kliniki watoto walio chini ya miaka mitano;
- Baadhi ya Viongozi kuingiza siasa katika zoezi la uhawilishaji fedha, na
- Baadhi ya walengwa katika jamii kuwa na mtazamo potofu kwamba, fedha zinazotolewa katika uhawilishaji ni za kishirikiana “zinatolewa na kundi la Freemason”

Mheshimiwa Spika, Kamati ilitaka kujua ni vipi changamoto hizo zinaweza kutatuliwa, na kuelezwa kwamba, upo mpango wa kuelimisha zaidi wananchi kuhusiana na mradi huo, na kuwashawishi kutoa taarifa sahihi pale watakapopelekewa dodoso. Pia watu wanaotoka Kaya zinazoonekana kuwa maskini zaidi, wasione aibu bali watoe taarifa sahihi ili waweze kusaidiwa.

Jambo linalosisitizwa hapa ni kwamba, ili kuondoa baadhi ya kasoro zilizobainika na ambazo zinalalamikiwa na Wananchi, ni vyema kufanya zoezi la uhakiki wa kina kwa lengo la kubaini kasoro zilizopo na kuzitafutia ufumbuzi.

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa Mradi Namba 4921 Mpango wa Kurasimisha Raslimali na Biashara za Wanyonge Tanzania, katika Vijiji vya Kitongosima na Shinembo vilivyopo katika Wilaya ya Magu, Kamati ilibaini kwamba, utekelezaji wake umeenda vizuri na mashamba 1133 yamefanikiwa kupimwa na hati 1200 zimeandaliwa.

Kupitia mradi huu baadhi ya Wananchi wamefanikiwa kupimiwa maeneo yao na kuandaliwa Hati Stahiki za Kimila. Utaratibu huo umewaondoa katika unyonge kwani ardhi waliyokuwanayo kwa miaka mingi sasa ina thamani na wanaweza kuitumia kupata mikopo kutoka taasisi za benki. Ni katika mazingira hayo ndipo inapokuja dhana ya kurasimisha mali za Wanyonge. Kwamba, mtu anayo raslimali lakini haiwezi kumsaidia kwa sababu haijarasimishwa.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini kwamba, licha ya mpango huo mzuri na ambao utekelezaji wake umeenda vizuri, bado kuna kasoro kadhaa ikiwemo ya Wananchi kutogomboa hati zilizo tayari kwa madai ya gharama ya kugombolea kuwa kubwa. Hadi sasa zaidi ya Hati 350 hazijagombolewa kutokana na Wananchi kudai hawana fedha, huku gharama ya Hati moja ikiwa ni **shilingi 35,000/=** hali hiyo inaathiri kuendelea kwa mradi, kwani zilitumika shilingi milioni 44 katika upimaji na uandaaji wa Hati Stahiki za Kimila, hivyo zinatakiwa kurudi ili kuwezesha maeneo mengine ya nchi kupata mradi huu. Ni vyema Halmashauri kwa kushirikiana na MKURABITA wakaona namna Hati hizo zitakavyogombolewa ili kuwezesha zoezi hilo kuendelea mbele.

Mheshimiwa Spika, aidha, ipo changamoto ya kutokuwa na Masijala za Ardhi za Vijiji, katika vijiji vyetu ambazo zitatumika kuhifadhia Hati Stahiki za Kimila. Inashauriwa hili liangaliwe na mamlaka husika kwa kushirikiana na vijiji, ili kuwezesha Masijala za Hati Stahiki za Kimila kuanzishwa katika vijiji na hivyo kuwapunguzia wananchi usumbufu katika kuhifadhi hati zao.

2.3 Maoni ya Jumla kuhusu Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo kwa mwaka wa Fedha 2015/2016

Mheshimiwa Spika, kutokana na ziara kwenye miradi ya Maendeleo, Kamati ina maoni yafuatayo:-

- i. Mradi wa Uhawilishaji fedha kwa Kaya Maskini unaotekelezwa na TASAF una malengo mazuri ya kusaidia familia maskini kujikwamua, lakini elimu zaidi inahitajika ili watu waweze kuelewa malengo hayo.
- ii. Elimu zaidi itolewe kuhusiana na wanaopaswa kunufaika na Uhawilishaji fedha ili kuepuka watu wasio na sifa kunufaika;
- iii. Wananchi wanapaswa kuondokana na dhana potofu kwamba, fedha zinazogaiwa katika zoezi la Uhawilishaji zina uhusiano na imani za kishirikina au kundi la Freemason;
- iv. Baadhi ya Viongozi wamekuwa wakiingiza siasa katika miradi
- v. Kukosekana kwa Vituo vya Afya katika baadhi ya Mitaa kunakwamisha baadhi ya Walengwa kutimiza masharti ya afya.

3.0 UCHAMBUZI WA TAARIFA YA UTEKELEZAJI WA BAJETI NA UZINGATIAJI WA MAONI YA KAMATI KWA MWAKA WA FEDHA 2015/2016

3.1 Uchambuzi wa Mapitio ya Utekelezaji wa Mpango wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2015/2016

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Kamati katika Mapitio ya Utekelezaji wa Mpango wa Bajeti ya Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, kwa mwaka wa fedha 2015/2016 ilijikita katika kuangalia mwenendo na upatikanaji wa fedha za matumizi kwa ajili ya shughuli zilizopangwa. Njia kubwa zilizotumika katika uchambuzi huu ni kuangalia hali halisi, kuzingatia taarifa mbalimbali zilizowahi kuwasilishwa kwenye Kamati na mahojiano yaliyochangia upatikanaji wa taarifa muhimu wakati wa vikao vya Kamati.

Mheshimiwa Spika, ufafanuzi wa uchambuzi umefanywa kwa kutumia jedwali, asilimia, ulinganishaji na utofautishaji. Ili kurahisisha maelezo, Kamati imetumia chati na grafu kufafanua. Maelezo haya ni kama ifuatavyo:-

3.1.2 Upatikanaji wa fedha kutoka Hazina

Mheshimiwa Spika, kwa miaka kadhaa sasa tumeshuhudia mwenendo wa bajeti ya Serikali usio na ulinganifu kati ya kile kinachoidhinishwa na Bunge lako Tukufu, dhidi ya kile kinachotolewa na Hazina. Mambo matatu yamekuwa yakijitokeza katika eneo hili kama ifuatavyo:-

- Fedha zilizoidhinishwa kutotolewa kwa wakati;
- Fedha zilizoidhinishwa kutolewa kidogo;
- Fedha zilizoidhinishwa kutotolewa kabisa.

Mazingira ya namna hii, ni sawa na Kitendawili ambacho ama hakina jibu, au jibu analijua aliyekitoa.

Kwa muktadha huo, Kamati ilijaribu kufanya ulinganisho wa fedha zilizopokelewa na Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora (na mafungu yake) kutoka Hazina hadi kufikia mwisho wa robo ya Tatu ya mwaka wa fedha na kiasi cha fedha kilichoidhinishwa kwa ajili ya matumizi ya kawaida.

Uchambuzi unaonesha kuwa, hadi kufikia mwezi Machi, 2016 Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora pamoja na mafungu yaliyo chini yake, zilikuwa zimepokea **Shs. 458,755,416,118** kutoka Hazina kwa ajili ya matumizi ya kawaida na maendeleo. Kiasi hicho cha fedha ni sawa na asilimia 82.86 ya fedha yote iliyoidhinishwa.

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa fedha za maendeleo uchambuzi unaonesha kwamba, hadi mwishoni mwa robo ya tatu ya utekelezaji wa bajeti ya mwaka wa fedha 2015/2016, Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora na Mafungu yake, ilikuwa imepokea jumla ya **Shs. 116,905,944,324** sawa na asilimia 74.21 ya fedha yote iliyoidhinishwa.

Kwa ufafanuzi huo, Kamati imebaini kwamba, mwenendo wa upatikanaji wa fedha (ie. Matumizi ya Kawaida na Maendeleo) kwa ujumla ulikuwa mzuri, kwani fedha zilizopatikana zilikuwa ni takribani asilimia 83 ya fedha zote zilizoidhinishwa. Tafsiri inayoweza kuelezwa

hapa ni kwamba, kiwango kilichokadriwa kwa ajili ya kila robo ya mwaka wa fedha kilipatikana chote pamoja na ziada.

Aidha, katika fedha za maendeleo uwiano unaonesha kwamba, mwenendo wa upatikanaji wa fedha ulikuwa mzuri pia kwani ulikuwa ni takribani asilimia 75. Hata hivyo, bado hapa kuna kasumba kwamba, fedha za matumizi ya kawaida lazima ziwe juu ya fedha za maendeleo.

3.1.3 Mapitio ya Utekelezaji wa Ushauri wa Kamati

Mheshimiwa Spika, wakati wa kuchambua bajeti ya Mwaka 2015/2016, Kamati ilishauri mambo mbalimbali kwa lengo la kuhakikisha bajeti hiyo inatekelezwa kwa ufanisi. Napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kwamba, Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora ilizingatia kikamilifu maoni na ushauri wa Kamati

4.0 UCHAMBUZI WA MPANGO WA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2016/2017

4.1 Uchambuzi wa Makadirio ya Mapato kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017

Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2016/2017 Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, kwa kuzingatia vipaumbele vilivyoanishwa katika Ilani ya Uchaguzi ya Mwaka 2015 ya Chama

Cha Mapinduzi, Mwongozo wa Taifa wa Kuandaa Mpango wa bajeti kwa mwaka wa fedha 2016/2017 na maeneo muhimu ya kuzingatiwa kama yalivyoanishwa na Serikali ya Awamu ya Tano, imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:-

Fungu 20& 30: Ofisi ya Rais, Ikulu na Sekretarieti ya Baraza la Mawaziri

- Kuendelea kutoa huduma kwa Rais na familia yake
- Kutoa huduma za ushauri kwa Rais katika maeneo ya Uchumi, Siasa, Masuala ya Jamii, Sheria, Mawasiliano na Habari kwa Umma, Mahusiano ya Kimataifa na maeneo mengine kwa kumshauri Rais;
- Kuwezesha TAKUKURU kuandaa Sera ya Taifa ya Kupambana na Rushwa, na kufuatilia miradi ya maendeleo katika mamlaka za Serikali za Mitaa ili kudhibiti uhalifu na kuongeza ufanisi wa utekelezaji wa miradi hiyo;
- Kuwezesha MKURABITA kukamilisha ujenzi wa masjala za ardhi za Vijiji 10 katika mamlaka za Serikali za Mitaa 6 Tanzania bara na 1 Zanzibar, na kufundisha matumizi bora ya Hati za Haki Miliki za Kimila.
- Kuwezesha TASAF kuhawilisha ruzuku kwa Kaya maskini zipatazo milioni 1.4 katika mizunguko Sita ya malipo.

Mheshimiwa Spika, ili kuweza kutekeleza Mpango wa mwaka wa fedha 2016/2017, Fungu 20 Ofisi ya Rais, Ikulu inaomba

kuidhinishiwa Tshs. 15,995,138,000 kwa ajili ya Matumizi ya kawaida. Aidha, **Fungu 30:** Ofisi ya Rais na Sekretarieti ya Baraza la Mawaziri, inaomba kuidhinishiwa **Tshs. 785,086,946,000**. Kati ya fedha hizo **Tshs. 354,637,917,000** ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na **Tshs. 430,449,029,000** ni kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo.

Fungu 32: Ofisi ya Rais, Menejementi ya Utumishi wa Umma.

- Kuandaa mapendekezo ya kutungwa kwa Sheria ya Mishahara katika Utumishi wa Umma;
- Kuandaa Sera ya Serikali Mtandao na Mkakati wa Utekelezaji wake
- Kusimamia ajira za Watumishi wa Umma pamoja na kupandisha vyeo;
- Kutumia Chuo cha Utumishi wa Umma ili kutoa mafunzo kwa Watumishi wa kada mbalimbali;
- Kutumia Wakala wa Serikali Mtandao (eGA) kuunganisha Taasisi za Serikali 100 kwenye mfumo wa pamoja na salama wa barua Pepe wa Serikali.

Mheshimiwa Spika, ili kutekeleza Mpango wa Mwaka wa Fedha 2016/2017, kwa ufanisi, Fungu 32: Ofisi ya Rais, Menejementi ya Utumishi wa Umma na Utawala Bora inaomba kuidhinishiwa kiasi cha Tshs. 38,003,648,814. Kati ya fedha hizo **Tshs. 30,503,648,814 ni** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na **Tshs. 7,500,000,000** ni kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo.

Fungu 33: Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Maadili ya Viongozi wa Umma;

- Kuchapisha ,kutuma na kupokea Tamko la Viongozi wa Umma kuhusu raslimali na madeni linalopaswa kutolewa kwa mujibu wa Sheria ya Maadili ya viongozi wa Umma ya Mwaka 1995; na
- Kufanya uhakiki wa matamko ya raslimali na Madeni kwa Viongozi wa Umma 500.

Mheshimiwa Spika,ili kutekeleza majukumu yake kwa mwaka wa Fedha 2016/2017, Fungu 33 Sekretarieti ya maadili ya Viongozi wa Umma linaomba kuidhinishiwa Tshs. 3,542,860,000. Kati ya fedha hizo **Tshs. 2,542,860,000** ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na **Tshs. 1,000,000,000** nikwa ajili ya Miradi ya Maendeleo.

Fungu 67: Ofisi ya Rais, Sekretarieti ya Ajira katika Utumishi wa Umma

- Kusimamia na kuendesha mchakato wa ajira ili kuwezesha Waajiri kupata Watumishi wenye sifa; na
- Kuimarisha Kanzidata za Wahitimu kutoka Vyuho mbalimbali na kutunza takwimu;

Mheshimiwa Spika, ili kutekeleza majukumu yake kwa mwaka wa Fedha 2016/2017, Fungu 67: Sekretarieti ya Ajira katika Utumishi wa Umma, linaomba kuidhinishiwa jumla ya Tshs. 2,542,307,000 kwa jili ya Matumizi ya Kawaida.

Fungu 94: Ofisi ya Rais, Tume ya Utumishi wa Umma

- Kuratibu Mikutano ya Kisheria ya kila robo mwaka kwa ajili ya Tume kutoa uamuzi kwa rufaa, malalamiko na masuala mengine ya kiutumishi; na
- Kufanya Ukaguzi wa Kawaida kwa Taasisi 100 ili kuangalia uzingatiaji wa usimamizi wa raslimali watu katika utumishi wa Umma;

Mheshimiwa Spika, ili kutekeleza Mpango wa Mwaka wa Fedha 2016/2017, Fungu 94, Ofisi ya Rais, Tume ya Utumishi wa Umma linaomba kuidhinishiwa kiasi cha **Tshs.4,151,577,000** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida.

Fungu 09: Ofisi ya Rais, Bodi ya Mishahara na Maslahi katika Utumishi wa Umma.

- Kukamilisha tathmini ya kazi na uhuishaji Madaraja kwa Watumishi wa Umma
- Kufanya utafiti kwa ajili ya kuandaa mfumo wa Utoaji Motisha kwa kuzingatia tija; na
- Kukamilisha Mwongozo wa kupendekeza na kupanga mishahara na maslahi katika utumishi wa Umma

Mheshimiwa Spika, ili kutekeleza Mpango wa bajeti wa Mwaka wa Fedha 2016/2017, Fungu 09 linaomba kutumia **Tshs. 1,883,005,000** ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida.

Fungu 06: Ofisi ya Rais, Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Miradi

- Kufuatilia utekelezaji wa miradi mikubwa ya kimbakati katika Sekta za Nishati na madini, Usafirishaji na Uchukuzi, maabara ya ukusanyaji mapato, utekelezaji wa upatikanaji wa asilimia 100 ya wafanyakazi wa sekta ya afya;
- Kuwezesha ushiriki wa Sekta binafsi kwenye miradi ya vipaumbele; na
- Kufuatilia utekelezaji wa mkakati wa kuhakikisha asilimia 80 ya Vituo vya Afya na Zahanati vinakuwa na hadhi ya nyota tatu na kuendelea ifikapo Juni 2018;

Mheshimiwa Spika, ili kutekeleza majukumu yake kwa mwaka wa Fedha 2016/2017, Fungu 06: Ufuatiliaji wa Utekelezaji wa Miradi linaomba kuidhinishiwa jumla ya **Tshs. 3,542,860,000** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida.

Fungu 04: Ofisi ya Rais, Idara ya Kumbukumbu na Nyaraka za Taifa

- Kuandaa na kuanzisha mfumo wa kielktroniki wa utunzaji, usimamizi na matumizi ya kumbukumbu katika Taasisi za Umma.
- Kukusanya na kuhifadhi kumbukumbu na vitu vya Waasisi wa Taifa
- Kukagua, kuchambua na kuhamisha kumbukumbu kutoka Ofisi za Kanda za Idara na taasisi za Umma kwenda Kituo cha taifa cha Kumbukumbu Dodoma na;

- Kuhuisha mifumo ya utunzaji Kumbukumbu katika Wizara ili kuendana na mabadiliko ya miundo ya Wizara katika Serikali ya Awamu ya Tano

Mheshimiwa Spika, ili kutekeleza Mpango wa Mwaka wa Fedha 2016/2017, Fungu 04: Ofisi ya Rais, Idara ya Kumbukumbu na Nyaraka za Taifa linaomba kuidhinishiwa **Tshs. 1,670,411,000** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida; na

Fungu 11: Ofisi ya Ushauri ya Mafuta na Gesi

Mheshimiwa Spika, hii ni taasisi mpya chini ya Ofisi ya Rais, Ikulu ambayo imeanzishwa kwa mujibu wa Sheria ya Petroli ya mwaka 2015. Hiki ni chombo cha Taifa cha ushauri wa kitaalam kuhusu masuala ya uchumi wa mafuta na gesi asilia.

Ili kutekeleza mpango wa Bajeti wa mwaka 2016/2017, Fungu 11 ofisi ya Ushauri wa Mafuta na Gesi Asilia inaomba jumla ya Tshs. **198,939,000.**

Mheshimiwa Spika, malengo mengi yaliyoorodheshwa yanajirudia, na kupitia uchambuzi Kamati ilibaini kwamba, kulikuwa na haja ya msingi katika kujirudia kwa malengo hayo. Kwa mfano malengo ya Sekretarieti ya Maadili ya Viongozi wa Umma kuhusiana na Tamko la Mali na Madeni yataendelea kujirudia kwa sababu maadili ni jambo linalotakiwa kukumbushwa kila siku na viongozi ama wanaingia katika

madeni au wanapata mali hivyo ni vyema wakaendelea kukumbushwa kutoa taarifa.

5.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI

Mheshimiwa Spika, baada ya kupitia taarifa za ukaguzi wa miradi ya maendeleo, taarifa za utekelezaji wa bajeti iliyopita na maombi ya makadirio ya mapato na matumizi kwa mwaka ujao wa fedha, Kamati inapenda kutoa maoni na ushauri kwa Serikali kama ifuatavyo:-

1. Kwa kuwa, suala la Watumishi hewa limekuwa mchwa unaotafuna taifa kwa muda mrefu kwa kula fedha ambazo zingewahudumia Wananchi katika maendeleo, Kamati inaishauri Serikali kuweka utaratibu utakaotambua Watumishi wote na pia kufanya ukaguzi wa kushitukiza wa mara kwa mara;
2. Kwa kuwa, Taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora, zinakabiliwa na ukosefu wa majengo kwa ajili ya ofisi na pia vitendea kazi vingine, Kamati inashauri Serikali kuingilia kati jambo hili na kusaidia taasisi hizo ili ziweze kuondokana na adha hiyo ambayo pia inachafua jina la Ofisi ya Rais;

3. Wananchi wapewe elimu ya kutosha kuhusiana na utekelezaji wa Mpango wa TASAF III ili waweze kutoa taarifa zilizo sahihi wakati wa ujazaji wa dodoso;
4. TASAF ifanye tathmini itakayolenga kubaini watu wasio na sifa ambao wananufaika na mpango wa uhawilishajisha fedha, iwaondoe katika utaratibu huo na kuwachukulia hatua za kisheria;
5. TASAF iangalie namna ya kutumia fedha za uhawilishaji kuzisaidia Kaya maskini ziweze kuanzisha miradi ya kuziingizia kipato ili ziweze kujijengea uwezo wa kiuchumi badala ya kuendeleza utegemezi;
6. Viongozi wa siasa waelimishwe vya kutosha kuhusiana na utekelezaji wa miradi ya TASAF ili wasaidie kushawishi Wananchi kuikubali, badala ya kuingiza siasa;
7. TASAF ijikite katika utekelezaji wa miradi itakayonufaisha jamii kwa ujumla badala ya kulenga mtu mmoja mmoja. Mfano ni miradi ya maji, shule, zahanati, barabara na kadhalika;
8. Uwekwe utaratibu wa kutumia sehemu ya fedha za Wanufaika wa Uhawilishaji kuwaunganisha na Mfuko wa Afya ya Jamii (CHF) ili kuwawezesha kupata huduma ya afya.

9. Serikali iwezeshe kifedha Mpango wa Kurasimisha Raslimali na Biashara za Wanyonge Tanzania (MKURABITA) ili uweze kuongeza kasi ya kuwafikia wananchi wengi na kuwasaidia kurasimisha mali zao.

6.0 HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, kwa heshima na unyenyekevu mkubwa kabisa, napenda kuwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Bunge ya Utawala na Serikali za Mitaa, kwa kuniamini na kunichagua kuwa Mwenyekiti wao. Wamedhihirisha ushirikiano, weledi na utaalamu wa hali ya juu katika kuhoji na kuchambua masuala mbalimbali ya kisera yaliyo chini ya Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora.

Aidha, niwashukuru kwa mahudhurio mazuri wakati wa vikao na kwa kujitolea kufanya kazi kwa saa nyingi. Hii ni ishara kwamba Wajumbe wa Kamati wamejitoa kikamilifu kulitumikia Bunge na Taifa kwa ujumla. Kwa umuhimu mkubwa, naomba niwatambue kwa kuwataja majina kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Jasson Samson Rweikiza, Mb - Mwenyekiti
2. Mhe. Dkt. Pudenciana Wilfred Kikwembe, Mb – Makamu Mwenyekiti
3. Mhe. Margret Simwanza Sitta, Mb, - Mjumbe
4. Mhe. Angelina Adam Malembeka Mb
5. Mhe. Ahmed Juma Ngwali, Mb
6. Mhe. Emmanuel Papian John, Mb
7. Mhe. Esther Alexander Mahawe, Mb

8. Mhe.George Malima Lubeleje,Mb
9. Mhe.Halima Ali Mohamed,Mb
10. Mhe.Hamad Salim Maalim,Mb
11. Mhe.Halima Salim Ibrahim,Mb
12. Mhe.Hassanali Mohamed Raza,Mb
13. Mhe.Innocent Sebba Bilakwate,Mb
14. Mhe.Josephine Tabitha Chagula,Mb
15. Mhe.Khamis Ali Vuai,Mb
16. Mhe.Maida Hamad Abdallah,Mb
17. Mhe.Mariam Ditopile Mzuzuri,Mb
18. Mhe.Mwanne Ismail Mchemba,Mb
19. Mhe.Mwatum Dau Haji,Mb
20. Mhe.Ruth Hiyobi Mollel,Mb
21. Mhe.Saada M. Salum,Mb
22. Mhe.Salum Khamis Salum,Mb
23. Mhe.Sebastian Simon Kapufi,Mb
24. Mhe.Venance Methusela Mwamoto,Mb
25. Mhe.Zacharia Paulo Isaaya,Mb
26. Mhe.Saed Ahmed Kubenea,Mb

Mheshimiwa Spika, kwa niaba ya Kamati ninamshukuru Mhe. Angellah Kairuki, (Mb), Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora pamoja na Watendaji wa Ofisi hiyo wakiongozwa na Ndg. Peter Ilomo, Katibu Mkuu Ikulu Dr. Luran Ndumbalo Katibu Mkuu, Utumishi na Bi. Suzan Mlawi, Naibu Katibu Mkuu, Utumishi, kwa jinsi walivyoshiriki kujibu hoja za Wajumbe wa Kamati kuhusu utekelezaji wa majukumu ya Ofisi hiyo kwa Mwaka wa Fedha

2015/2016, na kufafanua kwa kina kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017.

Mheshimiwa Spika, napenda kumshukuru Katibu wa Bunge, Dkt. Thomas Kashililah, Mkurugenzi wa Idara ya Kamati za Bunge Ndg. Athuman Husein, Mkurugenzi Msaidizi wa Kamati za Mambo ya Jumla, Ndg. Angelina Sanga, Makatibu wa Kamati Ndg. Chacha Nyakega, Ndg. Victor Leonard na Eunike Shirima, wakisaidiwa na Ndg. Mariam Ally, kwa uratibu wa shughuli zote za Kamati katika kipindi chote hadi kukamilika kwa taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, baada ya maelezo hayo, sasa naliomba Bunge lako Tukufu likubali kuidhinisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Rais, Ikulu na Ofisi ya Rais, Utumishi na Utawala Bora kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017, kama yalivyowasilishwa na Mtoa Hoja hapo awali.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na ninaunga mkono hoja.

Jasson S.Rweikiza (Mb)

MWENYEKITI

Kamati ya Bunge ya Utawala na Serikali za Mitaa

Aprili, 2015

